

SOTSIAALMINISTEERIUM

Korterelamute ligipääsetavus– kõiki kaasava elukeskkonna loomise oluline osa

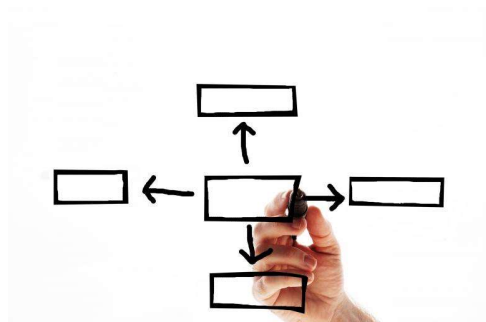
Rait Kuuse

rait.kuuse@sm.ee

1

Tänane ettekanne

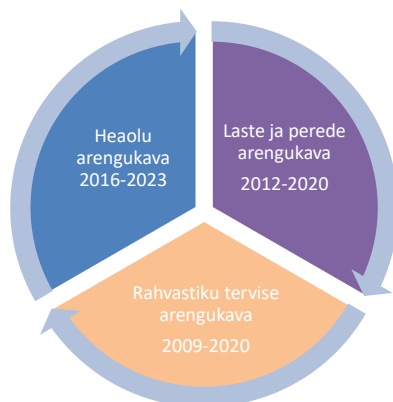
- Miks me sellest räägime?
- Mida me teame?
- Ideed edasiseks

Pilt: www.stockvault.net

2

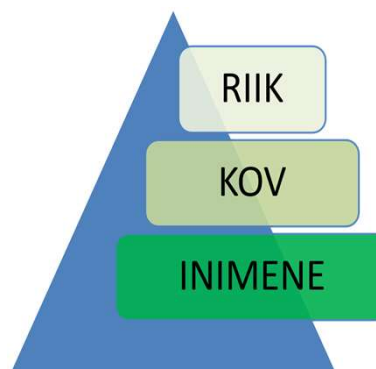
Sotsiaalministeeriumi tegevus

- Näeme end teema vedajana riigis
- Ligipääsetavus on investering sotsiaalkaitssesse
- Ligipääsetavus tagab inimeste heaolu üle elukaare

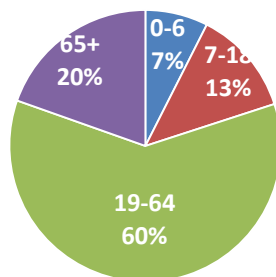
Sotsiaalkaitse põhisuund - toetada inimeste töötamist, iseseisvat toimetulekut ning kodus e. harjumuspärasest keskkonnas elamist nii kaua kui võimalik

- teenuste osutamine ja toetuste maksmine vastavalt [tegelikule vajadusele](#)
- **koduses keskkonnas iseseisvat toimetulekut toetavate teenuste pakkumine**
- **kogukonnapõhiste teenuste arendamine** ning paindlikud ja uuenduslikud lahendused
- **enam tähelepanu ennetustööle**
- kohalike omavalitsuste tugevdamine

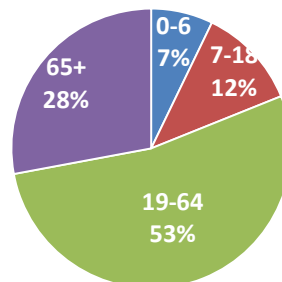

Rahvastiku vanuseline koosseis

2019

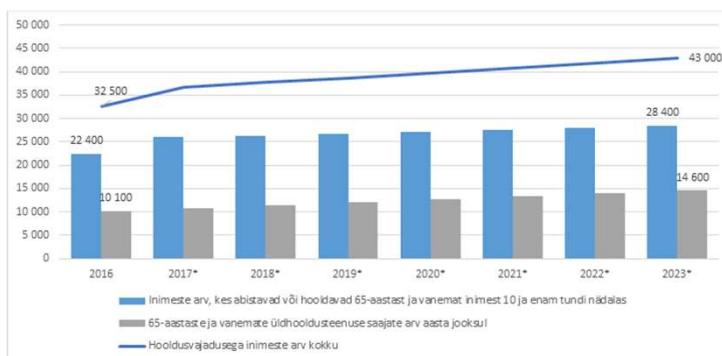
2050

Riigikantselei

Hooldusvajaduse kasvuprognosis

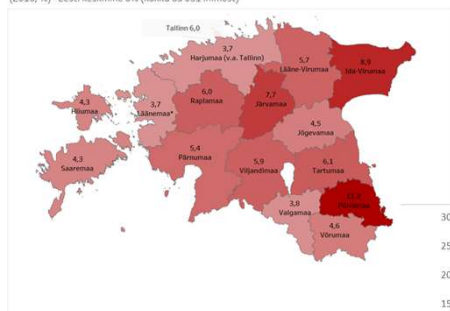
- Rahvastiku vananemisega võib 2023. aastaks hooldusvajadusega 65-aastaste ja vanemate inimeste arv kasvada hinnanguliselt üle 10 000 inimese võrra.

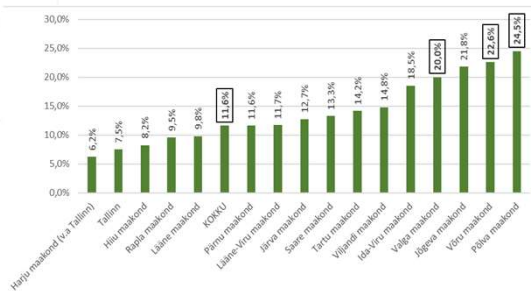
*sihttasemed (2016. aasta tegelik tase)

Hoolduskoormus

Abistamis- ja/või hooldamiskohustusega inimeste osakaal maakonna 16-a ja vanemast rahvastikust (2016, %) - Eesti keskmine 6% (kokku 65 051 inimest)

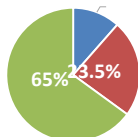
*Maakonnas viitatakse arvudele, milleks Eesti Statistikaamet, Statistikaamet

Puudega inimeste osatähtsus rahvastikus, % (01.01.2020 seisuga)

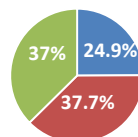
Igapäevategevuste piirangute osakaal

16-aastased ja vanemad inimesed
tervisest tingitud igapäevategevuste
piiratuse ulatuse järgi

■ Suurel määral piiratud

65-aastased ja vanemad inimesed
tervisest tingitud igapäevategevuste
piiratuse ulatuse järgi

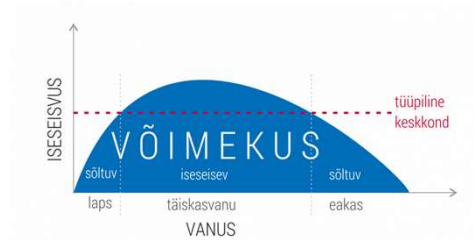

■ Suurel määral piiratud

Riigikantselei

Ligipääsetavuse olulisusest

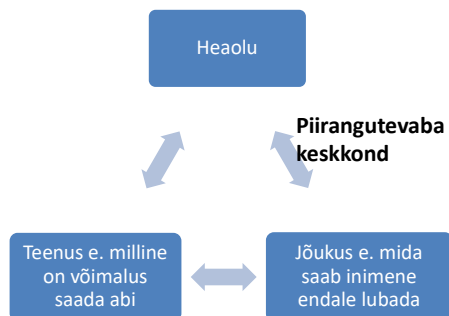
- Vanuse kasvades suureneb terviseprobleemide tõenäosus
- Suureneb puudega inimeste üldarv ja osakaal rahvastikus
- Iga inimese elu jooksul tekib olukordi, kus ligipääsetavus on oluline

9

Peamised küsimused/tegevussuunad

- Ligipääsetavus on iseseisva elu eeltingimus
- Teadlikkus madal
- Reeglid, kohandused ja investeeringud vajalikud

10

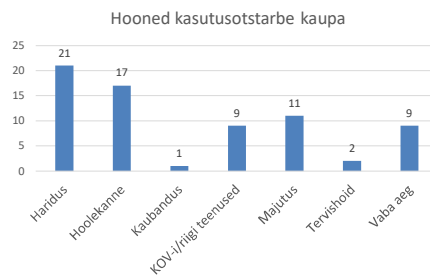
Kodude kohandamise programm

- I taotlusvoor - 15.06.2018
- Eelarve: **9 884 512** eurot.
- Taotluse esitasid 56 omavalitsust.
- Taotlusvooru ERF toetus **1 949 641** eurot, KOV omaosalus **356 103** eurot ja kohandatakse **467** puudega isiku eluruumid.
- II taotlusvoor - 26.08.2019.
- Eelarve **7 186 351,95** eurot.
- Taotluse esitasid 71 omavalitsust.
- Taotlusvooru ERF toetus **5 154 300** eurot, KOV omaosalus **934 077** eurot ja kohandatakse **1 229** puudega isiku eluruumid.
- III taotlusvoor - 30.09.2020
- Eelarve: **2 030 257** eurot
- Taotluse esitasid 69 omavalitust
- Taotlusvooru tulemused on kinnitamisel

Ligipääsetavusest TTJA tegevuse tulemusena

- TTJA kontrollib 61 nõude täitmist vastavalt ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri määrusele nr 28
- TTJA kontrollis 69 ehitist
- Kõigil kontrollitud hoonetel oli rohkem kui 1 puudus

Tüüpilisemad puudused

Kaldtee

- Puudub üldse
- Vale kalde nurgaga
- Asub ebamugavas kohas
- Selleni ei pääse
- Puuduvad vaheplatvormid.

Uksed

- Ukseava mõõdud valed
- Avanevad/sulguvad raskelt
- Uksepakud liiga kõrged

Trepid

- Valede mõõtmetega
- Puudub märgistus.

Inva WC

- Puudub üldse
- Vale mõõtudega
- Vale sanitaartechnika paiknemine
- Valede mõõtudega sanitaartechnika
- Puudub kutsungüsteem (või ei teata, kuhu see läheb)

Ligipääsetavuse rakkerühm

- Seada eesmärgiks saavutada **ligipääsetav Eesti aastaks 2035**.
- Esmane tagada olukord, kus igapäevase tegevuse käigus ei looda juurde mitte-ligipääsetavat keskkonda, teenuseid jm.
- Lähtuda **kõiki inimesi kaasavast laiaast vaatest**, mis annab ühiskonna liikmetele kogu elukaare vältel liikuvusepõhise võimaluse eneseteostuseks ning väärikalt ja iseseisvalt ühiskonnaelus osalemiseks.
- Lähenedamine peab olema **terviklik ja inimese teekonna põhine**.

Olulised esmased tegevused

- Kõikide alavaldkondade **strateegiate ja regulatsioonide üle vaatamine ja ligipääsetavuse põhimõtte sissetoomine, sh vajadusel kohustuste seadmine**
- Töötada välja ja rakendada kontseptsioon (nt Sotsiaalministeeriumi haldusala näitel), mille kohaselt **kõik riigieelarvest rahastatavad teenused peavad olema ligipääsetavad.**
- Täna vaid avalikkusele suunatud ehitistele kehtivate **hoonete ligipääsetavuse miinimumnõuete laiendamine kõikidele uutele projekteeritavatele hoonetele.** Oluline on tagada erasektori motivatsioon luua ligipääsetavat kinnisvara läbi miinimumkriteeriumide seadmise uuele elukondlikule kinnisvarale ja eelkõige kortermajadele.
- Ehitise **ligipääsetavuse hindamiseks märgise loomine** (nt koostöös Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsiga) samaselt energiamärgisele, mis annaks tarbijale infot äri- või eluruumi ligipääsetavuse kohta ning motiveeriks arendajaid kujundama paremat elukeskkonda konkurentsitingimustes.
- Kulutõhusate lahenduste leidmine **ligipääsetavuse parandamiseks enne 1993. aastat ehitatud kortermajades.**
- **Ühistranspordi kui olulise inimese teekonna lüli ligipääsetavuse suurendamine läbi madala sisenemisega veeremi kasutuselevõtu** ning kõikidele kasutajatele arusaadava info tagamise peatustes ja veeremis.

Riigikantsleil

Mõned mõtted edasiseks

- Ligipääsetavuse märgis igale elamule
- Ligipääsetavuse nõuded laienevad elukondlikule kinnisvarale
- Meetmed korterite ja korterelamute kohandamiseks

16

Arutelüküsimused:

- Kas ja kuidas saaksid ühistud oma tegevusega kaasa aidata (eriti elamute) ligipääsetavuse suurendamisele ja sellealase teadlikkuse kasvule Eestis?
- Kuidas teha nii, et inimeste kodude kohandamine oleks soositud ja toetatud?
- Kas ligipääsetavuse tagamise toetamiseks oleks vajalik täpsemalt kokku leppida ka ühtsed standardid? Rangemad nõuded?

17

SOTSIAALMINISTEERIUM

Tänan!

rait.kuuse@sm.ee

18